У гостинній бавилися розмовою три добре знайомі особи.

Обі панночки торочили свою звичайну, мляву розмову, мололи дрібними язичками, як на коловороті, закрашували забаву штучними, але пустими дотепами, перекидалися за-мітними поглядами, переплітали невинну розмову більше або менше невинними сплетнями.

Він сидів набоці вигідно у кріслі, слухав оклепаного розговору і банальних дотепів, нудився і... від часу до часу зівав.

Думав свою думку і впертим мовчанням, себто маломов-ністю, в товаристві доводив панночок до... пасії.

— Заграй що...— сказала одна панночка.

— Заграйте! — докинула друга.

Зробив такий нечемний вираз лиця, якби зовсім не мав охоти рушитися з крісла.

їх бавило його лінивство. Взяли його під руки і завели майже силоміць до другої, просторої кімнати.

Добув з футерала свою скрипку і почав строїти.

Приложив до вуха і потягнув смичком дві гармонійні сексти чудових флажолетів.

— Аа! дзвіночки! цсс...— сказали нараз обі панночки з очевидним вдоволенням.

Знов відоймив скрипку від бороди і положив на коліна.

— Та-бо не давай себе просити — ой які ж ви всі нудярі.

— Аж то трудно вас допроситися.

Тоді почав грати свою власну фантазію. . Він розумів її і говорив собі, бувало, що та композиція годиться з його долею і настроєм, як дві мольові терції !. Так осудив її один його товариш і сказав, що він сам розуміє цілу історію, переказану музикою...

"Після фантастичного заспіву починалося — житє.

Звучали акорди, гуділи пасажі, шуміли фуги, пищали тріллери, щебетала веселість, котився сміх, стогнав смуток, плакав жаль і — далі тягнулася тужна нута життєвої пісні — непевний переспів трудного проблему".

— Знаєш, Маню, що скрипка сама про себе — то дуже нудний і невдячний інструмент,— сказала між тим панна Ніна.

Чув ту оцінку, може й алюзію до себе, але... грав своє далі.

Відложив на хвилю смичок і наложив сурдинку. Струна плакала під його пальцями, зітхала і стогнала, як уста хорої людини.

Отак він грав досить довго.

— Заграйте щось веселого — не мучте нас. Спаленів від невинного жарту панни Ніни, але не переставав грати з чуттям і зрозумінням.

"Фантазія промовляла до його душі ніжними звуками гарної поезії, гладила нерви пестощами любого кохання".

Відтак... "зранене серце плакало слізьми зломаного щастя".

"Шуміли стони злобного вихру і дикий спів смерті колов душу осиротілої людини".

"Молоде жите клали у трумно, а над домовиною конав живий живчик зломаного організму. На могилі плакали люди, співали похоронної пісні, одна тільки душа добивала себе останніми хлипаннями кровавого болю".

— Овва — "святий боже" — то й наш реент добре співає. Викривив лице ніби від наглого болю, але кінчив свою

драму — твір молодої фантазії. Ніжні флажолети доспівували кінця сумної історії. Ще раз забреніли акорди — трогаю-чий поспів — сумні еха глухих флажолетів — кровавої нути невмирущий фінал.

— Браво! Славно! — озвалися іронічно знуджені слухачки.

— Але чому ви не граєте танців? Маню! Заграй нам мазура, маю нині спеціальну охоту гуляти.

Панна Маня сіла при фортеп'яні і почала бубнити підскоч-ного мазура...

Він сидів якийсь невдоволений, лихий і ніби пригноблений. Похнюпившись, просидів так мовчки хвилину.

А далі переміг себе і... розрухався.

Приложив скрипку до самого вуха, вхопив смик по середині і почав акомпанувати панні Мані — ладом і жестом корчемних музикантів на провінціональних весіллях.

Панна Ніна набрала ще більшого гумору та почала вертітися і бігати по кімнаті, як надзвичайно охоча танеч-ниця.

— Ах! маю охоту вас обоїх вицілувати за вашу музику. ...Танець урвався.

— Знаєте — ви славно граєте. Справді — знаменито. Подякував поклоном за комплімент і сховав скрипку

назад до скриньки.

Станув при вікні і видивився на подвір'я, де в калабані таляпалися гуси.

— Прошу-но подивитися,— сказав таким тоном, щоби викликати заінтересування.

— Панно Ніно! Чи ви бачили таку поезію? Що за гарна ідилія!

— Що таке? — запитали цікаво панночки і підбігли скоренько до вікна.

— Ну що таке? — спитала ще раз панна Ніна і з зачудованням поглянула йому в очі.

— Нічо,— відповіла панна Маня,— гуси таляпаються в болоті,

— Ей, ні — прошу-но ліпше придивитися. Яка висока поезія: чи не бачите?.. Патлата гуска розказує історію гусячої культури, а ціле стадо подивляє її геніальну здібність.

— Як ви се можете знати? Що то має бути? Я вас зовсім не розумію,— щебетала панна Ніна.

— А я вас тим менше.

— Але я знаю, о що ту ходить,— сказала панна Маня.— Символіка! Правда, Ясю? — і загадочно усміхнулася.

— Що то всьо має значити? Маню! Скажи мені! — просила сердешно панна Ніна.

Л[ьвів]. 12 жовтня 1899